

AKMENĖS CEMENTAS

„Akmenės cementas“

Nuotr. J. Strazdausko

„AKMENĖS CEMENTAS“ – akcinė bendrovė Naujosios Akmenės mst. Tuometinė Lietuvos TSR Liaudies komisarų t-ba 1945 07 27 priėmė nutarimą Karpėnų k. statyti cemento g-lą. 1946 09 11 pradėti projektavimo darbai; 1947 – statybos darbų pradžia. Pirmoji klinkerio degimo sukamoji krosnis užkurta 1952 09 20. Vadinosi Akmenės cemento g-la, nuo 1975 – Akmenės cemento ir šiferio kombinatas, nuo 1978 – Akmenės TSRS 50-mečio cemento ir šiferio gamybinis susivienijimas „Akmencementas“, nuo 1990 – valstybinė įmonė „Akmenės cementas“, nuo 1993 – AB „Akmenės cementas“. 1961 baigta statyti 1-oji cemento g-la (4 technologinės linijos), 1974 baigta 2-osios cemento g-los (4 galingų technologinių linijų) statyba; 1983 pagamino 3,4 mln. t portlandcemenčio, 65,2 mln. sutartinių plokščių šiferio, 1600 km sutartinio diametro asbestcementinių vamzdžių, 130,2 tūkst. t kalkių. Nuo 1995 gamina vien cementą; 2015 pagamino 980 tūkst. t., iš šio kiekio 465 tūkst. t eksportuota. Naujai įsteigtam Naujosios Akmenės gamybiniam kombinatui 1977 perduoti Kasybos cechasis, Šaltiškių molio ir Karpėnų klinčių karjerai, 1988 – perduotas Kalkių cechasis. 1988 įmonė tapo pavaldi Lietuvai, 1990 tapo Lietuvos Respublikos valst. įmone, 1993 09 09 įregistruota AB „Akmenės cementas“. Atsisakyta nebūdingų funkcijų bei objektų: Akmenės r. savivaldybei perduoti kultūros rūmai (1991), Komunalinio ūkio skyrius ir žinybiniai vaikų darželiai (1993), valymo įrengimai (1994), Asbestcemenčio cecho bazėje 1995 įsteigta bendra Vokietijos ir Lietuvos įmonė – UAB „Eternit-Akmenė“. Savarankiškomis UAB tapo sporto rūmai, sanatorija, poilsio bazės, deguonies išpilstymo baras. 1998 demontuota 1-oji cemento g-la. Nuo 1997 AB „Akmenės cementas“ 50,5 proc. akcijų valdo Lietuvos verslininkai, 34 proc. akcijų valdė Norvegijos firma „Selvaag Gruppen“, 2000 jas perpirko Anglijos koncernas READYMIX. Šį koncerną, tuo pačiu ir „Akmenės cemento“ akcijų paketo dalį įsigijo Meksikoje įregistruotas koncernas CEMEX, vienas ir pačių didžiausių pasaulyje cemento ir betono gamintojų. Nuo 1965 klinkeris (pagrindinė cemento struktūros dalis) sukamosiose krosnyse buvo

AKMENĖS CEMENTAS

degamas mazutu, nuo 2004 vėl kurui naudojama akmenis anglis, nuo 2006 kaip dalies kuro pakaitalas deginamos sudėvėtos padangos. Investavus 380 mln. Lt, 2014 baigtas įgyvendinti naujos technologinės linijos klinkeriui degti vadinamuoju sausuoju būdu, projektas. Įmonės direktoriai: U. Juraga (1947 - 1949), P. Purmalis (1949 - 1951), L. Zasedatelis (1951 - 1954), A. Androsovas (1954 - 1956), V. Markevičius (1956 - 1959), A. Spudulis (1959 - 1962), L. Petravičius (1962 - 1990), S. V. Anužis (1990 - 1997), P. Krištopaitis (generalinis direktorius, 1997 - 2002), A. Zaremba (generalinis direktorius, nuo 2002). Valdybos pirmininkai S. V. Anužis (nuo 1993), J.A. Mituzas (nuo 2007).

Inf.: Akmenės cementas; „Akmenės cementas“: metai ir žmonės.